

**XIX. državno natjecanje iz hrvatskoga jezika
6. – 8. svibnja 2014.**

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

100

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom ili crnom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

A. G. Matoš

b) Prva hrvatska knjiga _____
tiskana je 28 godina nakon Gutenbergove _____.

3	
---	--

c) 12. stoljeća.

1	
----------	--

Brahminov natpis, Hrvajev misal.

HRVATSKI JEZIK	LATINSKI JEZIK

3	
---	--

7	
---	--

4. Zaokruži inkunabule među pisanim spomenicima:

- a) Senjski glagoljski misal
- b) Istarski razvod
- c) Lekcionar Bernardina Splitsanina
- d) Povaljska listina.

2	
---	--

5. Dopuni rečenicu točnim nazivom.

Hrvatska latinica počinje dobivati svoj konačni oblik tek člankom _____
koji je Ljudevit Gaj objavio 1835. godine u *Danici*.

1	
---	--

6. Upiši znakove za č/ć.

Ah, turopoljsko proljeće! Jaglaci se tad miješaju s pilicima u mahovini mokroj djecački
nakovrcanoj. Uz njih lagano djevojce, mlada gušcarica. U daljini kukurice pijetao,
mijauce macak dok se šulja prema svećenikom stanu iza seoske crkvice.

(prema djelu *Skitnje* Matka Peića)

3	
---	--

7. Podcrtaj pogrešno napisane riječi.

U džepu je to veselo đaće nosilo svjedodžbu o završenom drugom razredu. Prošla ga je
srđba zbog uništenog uđbenika i bio je spreman razgaziti svoje džonove na putu do stare
tvrđave.

2	
---	--

8	
---	--

8. Na crte napiši ije/je.

Zato sad, eto, s___dim u vlaku os___tljiviji od trske što se svija na v___tru pod otvorenim vagonским prozorom i gledam sve što me veseli. Žene nose novo c___dilo za ml___ko, u drugom d___lu vrta s___ku bundeve ili dozivaju p___tla i zalutale patke. Dvorišta su puna sitnih s___menaka sv___že nas___čenih bundeva. Na kućama dimnjaci s rođinim gn___zdima, prel___ću ih ptice u potrazi za najb___ljim i najsv___tlijim oblakom toga s___ćanjskog popodneva.

(prema djelu *Skitnje* Matka Peića)

4	
---	--

9. Zaokruži netočno napisane riječi.

Začetke hrvatskoga putopisa možemo prepoznati u književnome djelu *Ribanje i ribarsko prigovaranje*. U 16. stoljeću napisao ga je Petar Hektorović, Hvarski plemić, čiji je dvorac Tvrđalj i danas znamenitost otoka Hvara. U svome djelu piše o trodnevnom putovanju bračkim kanalom u društvu ribara Paskoja i Nikole. Putovali su od Staroga grada na Hvaru do Jadranskih otoka Brača i Šolte. U doba Renesanse nastao je i prvi hrvatski roman *Planine* Petra Zoranića, u kojemu također možemo prepoznati elemente putopisa. Iako je njegovo putovanje izmišljeno, opis Dinarskoga krajolika lako je dovesti u vezu s današnjim nacionalnim parkom Paklenica. Nekoliko stoljeća poslije Ilirac Matija Mažuranić napisao je putopis *Pogled u Bosnu*, a za vrijeme Ilirizma u Gajevoj tiskari na Gornjemu Gradu u Zagrebu tiskan je i putopis Antuna Nemčića, simboličnog naziva *Putositnice*. Krajolike Lijepe naše opisivali su mnogi hrvatski pisci, a putopisnu je književnost 20. stoljeća obilježio Matko Peić svojim djelom *Skitnje*.

6	
---	--

10	
----	--

10. Prepiši rečenice tako da budu pravopisno i gramatički točne.

a) Na oglasnoj ploči nasuprot zbornice vidio sam poziv na kojeg bi se i ja rado odazvao.

b) Poziv je upućen mladim ljudima od 13 – 18 godina a u ponudi je učenje engleskoga jezika u samome srcu Edinburgha glavnoga grada Škotske.

6	
---	--

11. Preoblikuj rečenice neupravnog u upravni govor tako da navođenje bude ispred objašnjenja.

a) Pitala sam ju kamo ćemo putovati na ekskurziju.

b) Odgovorila mi je da idemo u Slavoniju.

2	
---	--

8	
---	--

12. Odredi vrstu riječi.

Ako sam ikad imao predodžbu o izgledu ledene sante na pučini – eto je!

Ako	sam	ikad	imao	predodžbu	o

izgledu	ledene	sante	na	pučini	eto	je

13. Upiši odgovarajuće oblike prijedloga *k, nad, pred, s, uz*.

5	
---	--

Idem ____ gradu. ____ nj me vežu lijepe uspomene. Gledam ____ se. ____ mnom
trepere zvijezde. ____ mnom je moj pas.

3	
---	--

14. Zaokruži imenicu koja ima drugačiji nastavak za instrumental jednine od ostalih.

bor selo žena tema kelj polje

1	
---	--

15. Dopuni rečenice imenicama u zadanom padežu.

U zaljevu smo se divili _____ koji su slagali _____ i mreže.
ribar, D mn. užad, A jd.

Ti su me _____ sjetili _____ i njezinih već umornih _____.
tkalac, N mn. mati, G jd. ruka, G mn.

Znam da još tuguje za svojim _____, našim dragim _____.
muž, I jd. otac, I jd.

5	
---	--

14	
----	--

16. Preoblikuj u nominativ podcrtanu imenicu s pridjevom. Pazi na oblik pridjeva.

a) Na put povedi dobra prijatelja. _____

b) Na mokrom otoku zasjale dugine boje. _____

2	
---	--

17. Zaokruži zamjenice koje su u navedenim rečenicama upotrijebljene u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika.

a) U plaču rose i tuzi magle spava **sve** / **svo** selo.

b) Zaista volim **moj** / **svoj** zavičaj.

2	
---	--

18. Zaokruži slovo uz rečenicu u kojoj je upotrijebljena brojevnica imenica.

a) Oprostili su se od dvaju prijatelja.

b) Darovao je cvijet dvjema djevojkama.

c) Dvojica su ostala u vagonu.

1	
---	--

19. Popuni tablicu zadanim oblicima podcrtanoga glagola.

Živim za izlet.

infinitiv	perfekt, 2. os. jd. (m.r.)	imperfekt, 3. os. jd.	kondicional prvi, 1. os. jd. (m.r.)	imperativ, 3. os. mn.

5	
---	--

20. Napiši kakvi su podcrtani glagoli po predmetu radnje u zadanoj rečenici.

Jedan za drugim dolaze valovi pa se pretvaraju u sitne kapi. Galebovi nas pozdravljaju.

3	
---	--

13	
----	--

21. Razvrstaj predikate i subjekte.

a) Putovati je zabavno.

predikat _____; subjekt _____

b) Morali bismo pokušati istražiti najudaljenije hrvatske otoke.

predikat _____; subjekt _____

c) Je li ovo tvoj rodni otok?

predikat _____; subjekt _____

d) Moj se otok zove Iž.

predikat _____; subjekt _____

8	
---	--

22. Odredi službu imenicama u instrumentalu.

a) Stipe Božić uspinjao se najvećim svjetskim planinama. _____

b) Skijama je stigao do Sjevernoga pola. _____

c) Može se pohvaliti brojnim sportskim postignućima. _____

d) S Hrvatskom gorskom službom spašavanja mnogima je pomogao. _____

e) Dao mi je knjigu sa svojim potpisom. _____

5	
---	--

23. Preoblikuj imeničke atribute u pridjevne i napiši ih zajedno s pripadajućom

imenicom.

Nigdje ptice močvarice nisu tako osjetljive na blagost sunca kao u ovom podneblju, gdje
je plač neba svakodnevan.

2	
---	--

15	
----	--

24. Podcrtaj apozicije i razvrstaj ih u tablicu.

Lobor, dvorac plemićke obitelji Keglević, oživio je A. G. Matoš, veliki hrvatski književnik, u svom putopisu *Oko Lobora*.

m. r. jd. N	ž. r. jd. G	m. r. jd. A	m. r. jd. L

25. Preoblikuj:

4

a) **jednostavnu rečenicu u složenu (zamjenom objekta objektnom surečenicom)**

Osluškiivali smo šum mora.

b) **složenu rečenicu u jednostavnu (zamjenom atributne surečenice skupom riječi).**

Pronašao je zavičaj koji je davno izgubio.

2

26. Odredi vrste zavisno složenih rečenica.

a) Nije se znalo hoće li pasti kiša. _____

b) Ni voda nije što je nekad bila. _____

c) Kad je zima, šuma se prepušta snu. _____

d) Gledam s obale kako sunce zalazi. _____

e) Kud god kreneš, ribizli se rumene. _____

f) Pred lađom, na koju smo dugo čekali, voda je bila uzburkana.

6

12

27. Zaokruži prednaglasnice.

Gledajući ih s palube, suze su mu potekle od smijeha. „Smiješ li se i ti?” pitao me.

3	
---	--

28. Upiši znakove za naglasak iznad podcrtanih riječi.

Sve bih zlato svijeta dao da opet čujem tvoj glas!

3	
---	--

29. Imenuj glasovne promjene provedene u zadanim oblicima riječi.

- a) starče _____
- b) pišem _____
- c) teci _____
- d) strižete _____

5	
---	--

30. Pridruži slovo ispred rečenice pojmu koji izriče značenjski odnos među podcrtanim riječima. (Pazi, jedan je pojam suvišan.)

- a) Putovali smo od Slavonije do Dalmacije. _____ bliskoznačnice
- b) Upoznali smo rijeke i mora, gore i planine. _____ istoobličnice
- c) I drugi put idemo na put! _____ istoznačnice
- _____ suprotnice

2	
---	--

13	
----	--